

哈萨克画家阿曼

KAZAK SWRETXISI AMAN

哈萨克画家阿曼

KAZAK SWRETXISI AMAN

新疆人民出版社

哈萨克画家阿曼

*

新疆人民出版社 编辑出版

新疆人民出版社发行 北京精美印刷厂印刷

787×1092毫米20开本4印张

1982年7月第1版 1982年12月第1次印刷

统一书号：M8098·518 定价：1.70元

序

艾中信

在我国这个多民族的大家庭里，为了使文艺满足各族广大人民群众的需要，真正做到所有民族的文艺大繁荣，重要的是培养各民族自己的文艺家。我看了哈萨克油画家阿曼的许多优秀的作品很有感想，我为哈萨克第一代油画家的成长由衷地感到高兴。

阿曼生长在我国西部边疆的伊犁巩乃斯草原上。他是牧民的儿子。美丽富饶的土地，明媚多彩的风光，在他幼小的心灵中就已经种下了热爱生活、热爱家乡、热爱祖国的感情，同时也开始培养了他善于观察美好事物的敏感力。阿卜杜阿曼从开始拿起铅笔的儿童时代起，他就对绘画发生了兴趣，从小学到高中，他不间断地在牧场上进行写生。草原生活诱发着他的浓厚画兴，马群、马具、奶壶、酿酒用的皮囊、春麦用的木臼……都成为他描绘的对象。少年时代，在学校里，而且在社会上，他已经是一个绘画的能手。他在日常生活中不断磨练绘画技术，基本上依靠自学，掌握了一定的造型能力，许多散发着淳朴生活气息的画幅，博得了牧民们的喜爱。

1956年，他被保送到北京中央民族学院接受高等教育。1958年，转入中央美术学院油画系第二画室学习，毕业后又回到他的故乡——新疆。

阿曼在中央美术学院勤奋地钻研素描和油画业务，并攻读其它课程。

他的求学精神很虚心、认真、踏实。五年的专业训练，使他在造型能力上打下了扎实的素描基础和熟练的油画技巧，在创作上表现出哈萨克民族特有的艺术灵感和激情。他先后受业于董希文、罗工柳教授之门。老师们对他的进步、成长感到欣慰。他以毕业创作《葡萄架下》总结了五年的学习成果。

回到新疆以后，我们不断看到他的新作，其中有主题性创作如《春羔满圈》、《把好马送给解放军》、《刁羊》、《阳光照天山》等优秀作品，都倾注着画家对于劳动人民的深情和对于社会主义的向往。这些作品，构图严谨而简洁，人物塑造亲切可信，尤以《把好马送给解放军》处理得最为出色，那匹跳跃的枣红马把主题烘托得非常鲜明，把草原生活渲染得热气腾腾。《阳光照天山》是一幅别具风貌的风景画，它既有叙事性，又有抒情性，而且是一幅很成功的主题性风景画。《刁羊》描绘了草原的传统习俗和风尚，《天山牧场》表现了定居、转场、放牧的生活情趣，而《阳光照天山》则反映了一派壮丽的建设新气象。可喜的是，这些作品都是从阿曼的心灵深处透露出来的艺术形象，它亲切、生动，感人至深。他的许多风景写生，都散发着浓郁的奶茶香味，又好象草原上的清泉那样滋滋动情。正因为画家描绘的是他所十分熟悉的本民族的生活，绝无猎奇、造作的痕迹。所以，众口赞扬他的作品“真是把哈萨克人民生活中的美表现出来了！”

哈萨克的传统文化是很有特色的，她的歌舞、民间工艺都有与众不同的突出的优点，深受我国人民的喜爱。一切优秀的民族艺术都应加以发扬。油画虽然是外来画种，但是它的表现性很能适应新疆地区色彩绚丽的自然风貌，也符合于哈萨克人民的审美习性。这可能是油画在新疆很快得到发展的一个原因。阿曼现在正努力向哈萨克民族艺术传统学习，使油画很好地和哈萨克民族绘画相结合。我们可以预期，在他的潜心探索中，终将出现更加美好的哈萨克民族油画新作。

ALOIE SÖZ

AY ZHONGXIN

Êlimizding kep ultte ülkên sémiyasenda, adêbiyêt - kerkêménêrdi ûr ult kaleng haiçk bukaraseneng kajétin kanaqattandera alaten êtiw uxın, barlek ultteng adêbiyêt - kerkêménêrin barenxa güldêndiriwgê, etê - môtê ûr ultteng adêbiyêt - kerkêménêxilêrin târbiyêlêwgê xenemên kol jêtkiziw kérék. Kazak suwrêtxisi Amanneng birkederew tamaxa tuwendelaren kergendê mên katte asêrlênip, Kazakteng aloqaxke buwen suwrêtxisining êsêyip eskêninê xen jürêktên kuwandem.

Aman êlimizding bates xêgarasendaqe Ilêning Kûnês saharasenda êr-jêtkên, kara taban malxeneng ule, ereste kut mâtken, gül jaynaqan kerkêm körinisin karxadayenan - ak oneng jas jürêginê omirdi, mâtkeñdi, otande kezew süyêtin sézim ureqen ékti. Karendaxte kolena ustay alaten bolqan balalek xaqenan bastap, Aman suwrêt salewqa kezekte, bastawex mêtkep têr orta mêtkepti taweskanqa dêyin ol sezba onêrinê bir kün dê kol üzbe di. Sahara omiri oneng suwrêtkê dêgêñ entasen onan arman jêbey bêrdi.

Üyirli jelke, atteng abzal êr - turmane, biyê sawaten kônêk, kemez axetaten saba, tare tuyêtin keli - këlsap... bari dê oneng sezaten suwrêt nesanasaña aynalde. Jas kêzinêñ bastap - ak, ol mêtkeptê dê, tipti koqamda da suwrêt sezewdeng xêbéri bola bastade.

Kündelikti turmes baresenda özining suwrêt onêrin üzdiksiz jatelderep, ozdiginen uyreniwgê süyêne oterep, bêlgili dærêjedêgi müsin-dêw kabilétin iygerdi. Oneng karapayem omir tenesen angketkan kerwat suwrêttéri, malxelardeng kumarta unatkan kezew süyispênxiliginê bêlendi.

1956 - jele ol Beyjingdêgi ortalek ulttar institutena tüsip joqare bilim alde. 1956 - jele taqê da Ortalek asêmônenê instituteneng may boyawle suwrêt takultêtinê ênip, one bitirgêñ song mâtkeni Xinjiangqa kaytep keldi.

Aman Ortalek əsəmənər institutenda jay suwrêt pên may boyawle suwrêt kəsibin kulkxena zérriyé, baska da sabaktatde bérilə okede. Oneng üyrəniwgê dêgên ruwhe asa kixipéyil, mukeyat, tabande bolde. 5 jeldek arnawle tərbiyê baresenda, ol müsindew kabileti jakta, jay suwrêttinq bérlik nəgizin kalap, may boyawle suwrêt ənətinê nedəwir eselde. Jasampazdek jakta, Kazak ulteneng əzinə tən kərkəmənərtlik xabete mən asérli səzimin bəynələy alaten bolde. Ol ilgérindi - keyindi Dong Xiwen, Luo Gongliw katarla profissorlardan ənəgə alep, ustazdare da oneng ilgériləp, əsip kələ jatkanena ülkən ümit artte. Əzinin məktəp bitirgən kézdə sezqan «Jüzim sərəsining astenda» dêgên tuwendese arkele ol 5 jeldek bilim sapareneng kêsék tabesen kortendelade.

Xinjiangja kəlgənnən kəyin dê, biz suwrêtxininq janga tuwendelaren üzdiksiz kərip oterdek. Muneng ixində takerepte xəqarmaqa jatafen: «Tel üyxikkə seymaqan kəktém», «Saygülükti halek azattek armeyasena tartew étiw», «Kəkpar», «Kün nure Tianshande bələdi» sende xokteqe biyik tuwendelar bar. Bul éngbéktergê suwrêtkérting éngbékxi halekka, sotseyalizimgê dêgên tərəng ekelase singdirilgən, tuwendelar ekxam da nak pa nak, adamdar mən zattardeng müsini kolmən koyqanday xekkan, ətə - mətə «Saygülüktərdi halek azattek armeyasena tartew étiw» asa tartemde, oynak salep orqep turqan jıyrən tulpar takerepte tamaxa ərlendirip, jaylaw əmirininq duwmande səni kaz - kalpendə kəz aldenga élésteydi. «Kün nure Tianshande bələdi»—bul da istili bir təbə, oyde bawrayten bayandawe da, səzimdi bawrayten lirikase da bar, ətə sətti xekkan məndi kərinistik suwrêt. “Kəkpar” saharaneng dəstürlü adət - salten ayxecktayde. “Tianshan fərmase” mal xarwaxeleğeneng kestaw, kəktew, kuzəwlıktəgi baktaxelek əmirin ar kerenan bəynələsə, “kün nure Tianshande bələdi” taqə bit sone takerepte, kurelesteng teng tenesen aldeqa jayep salade. Mundaqə kisini kuwantaten bir jayet, bul tuwendelardeng bəri Amanneng əz jan duniyəsi tərənginən kuyelep xekkan kərkəm obrazdar. Bul obrazdar əzinin xenayelege, jalendeleğemən adamde tərəng səzimgə bələydi. Oneng kəptəgən kərinis suwrêttəri kaymak koskan koyew xay səkildi nəməsə jaylaw-

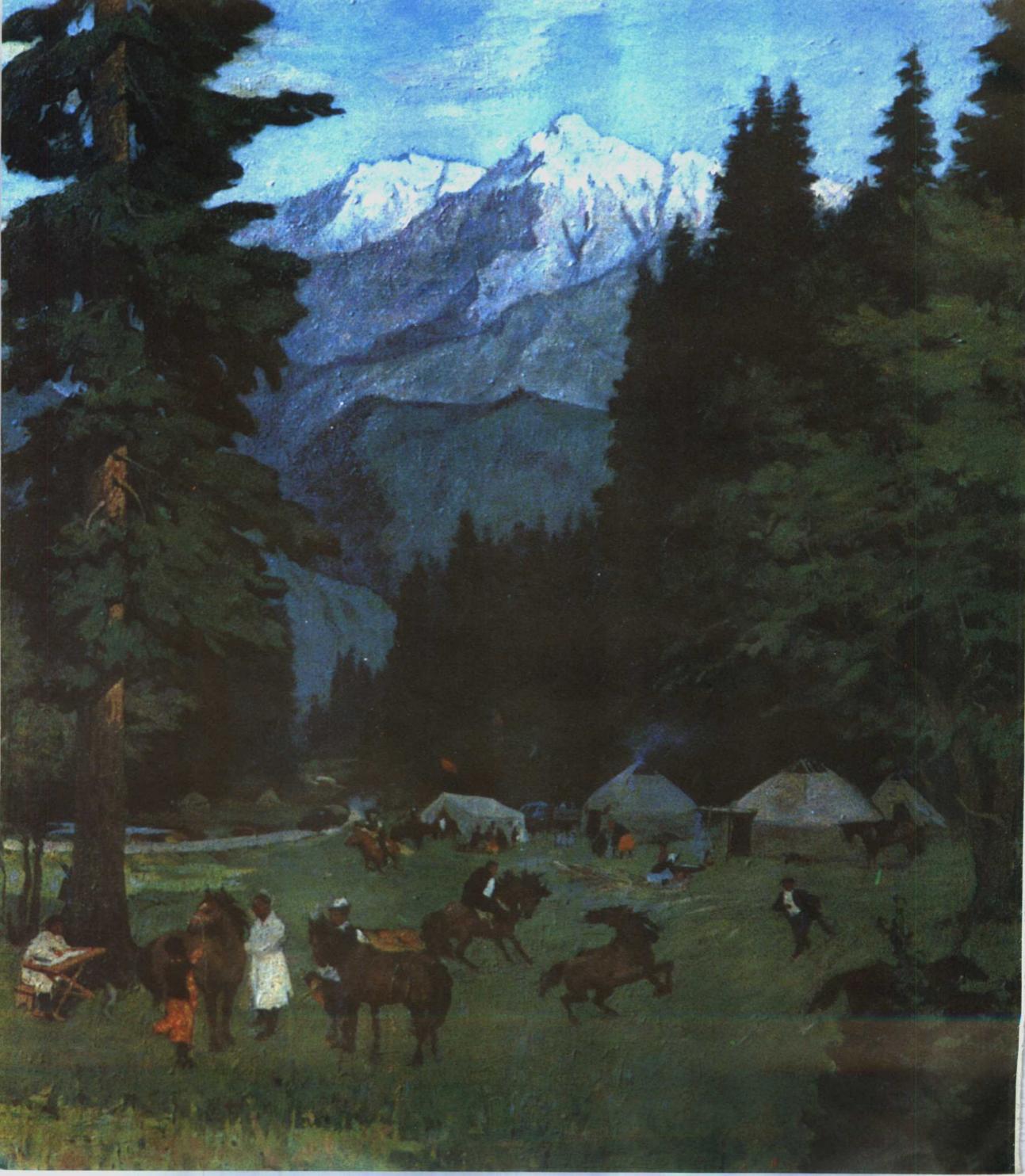
deng jelep akkan məldir bulaqe tərizdi, boyde balberatep səzimdi xemxelap turade. Suwrētkérding sezatene əzinə asa kanek əz ulteneng əmiri bolqandektan, onda joktan əzgəgə əməksiytin əxkanday bir jasandelek jok. Sondektan jutt: oneng tuwendelate “naqez Kazak halke əmirindəgi kerkemdiki bəynələydi” dép təgin maktamaqan.

Kazakteng dəsturlı mədəniyəti asa bay əzgəxəlikkə iyə. Oneng biyi mən haiektek mənərləw ənərinin əzgədən bir təbə üzdiq artekxelektare bar, əlimiz halke kumarta suyədi. Munday üzdiq ulttek kerkəmənərding bari də səwlələnə bəriwgə tiyis. May boyawle suwrēt suwrēting xəttən kəlgən türü, alayda oneng bəynələw kasiyəti Xinjiang əngirinin masateday kulperqan təbiyət kerkinə say kələdi, Kazak halkeneng estetikalek talqamena da uyləsədi. Təgi Xinjiangda may boyawle suwrēting təz əris alewendaqə səbhəptüng biri də osenda bolsa kérék.

Kazir Aman Kazakteng ulttek kerkəmənər dəsturın kulkəna uyrənip, may boyawle suwrētti Kazakteng ulttek suwrētimən aybat uxta sterewda. Əzinin zeyin sala izdəniw saparenda, oneng budan belay burenəqədan da kerkəm, teng Kazak ulteneng may boyawle suwrēti tuwendelaren jarekka xeqara bərətin-diginə sənimimiz kamil.

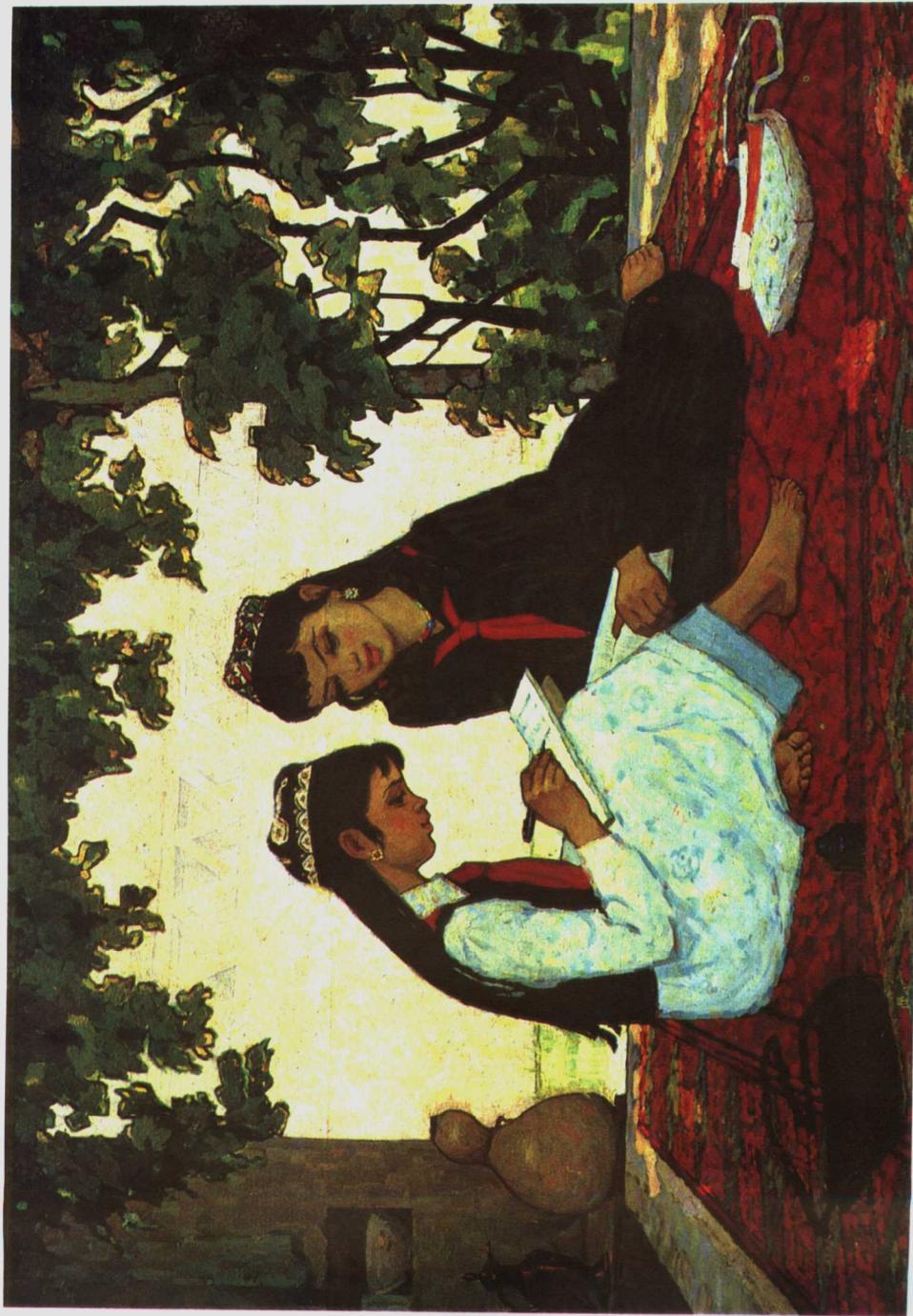
1. 天山牧场 Tianshan Pérmasi. 80×130cm

3. 把好马献给解放军 Säygilikterdi kalek azattek ərmyasena tartw 120×200cm

2.《天山牧场》局部 «Tianshan Përmasi» atte swréttén jéké koinistér.

4. 葡萄架下 Juzim serési astenda 130×190cm

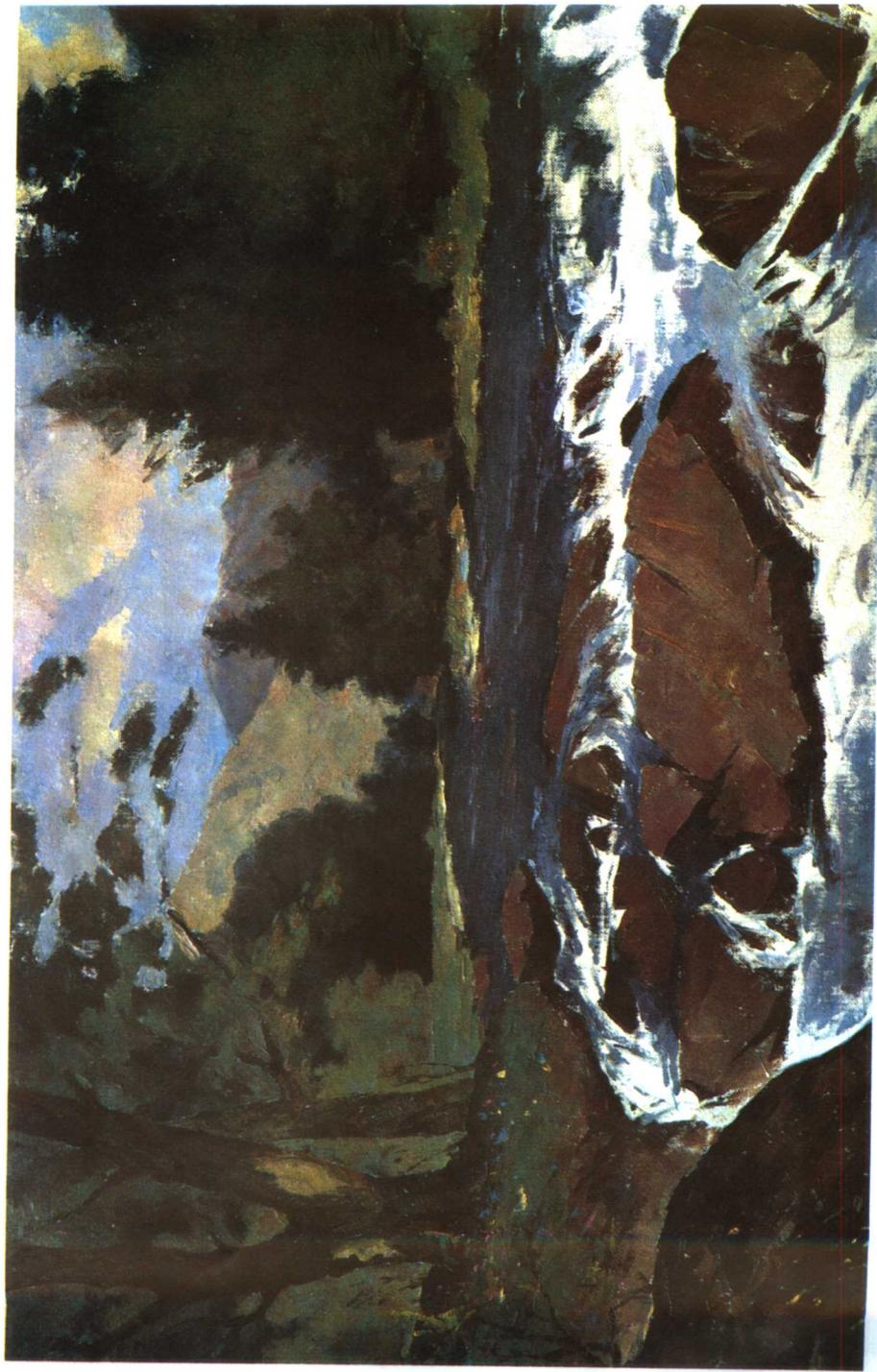
5. 阳光照天山 Kun nure Tianshande bœüdi 100×170cm

6. 纳拉提的森林 Narat toqayе 26×37.5cm

7. 溪流 Jelep akkan bulak 45.5×70cm

8. 小河旁
Jem-jert bulak
basenda
 $26 \times 37.5\text{cm}$

9. 山间新路 Tawdan tuskén janga joi. 26×37.5cm